

อิทธิพลของความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย ความแตกฉานด้านสุขภาพ
การสนับสนุนทางสังคม ต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

อิทธิพลของความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย ความแตกฉานด้านสุขภาพ การสนับสนุนทางสังคมต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลว

THE INFLUENCE OF UNCERTAINTY IN ILLNESS, HEALTH LITERACY, SOCIAL SUPPORT ON QUALITY OF LIFE OF PATIENTS WITH HEART FAILURE

วนิดา หาจักร 5236491 NSAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ดวงรัตน์ วัฒนกิจไกรเลิศ, พย.ค., วันเพ็ญ ภิญโญภาสกุล, Ph.D. (NURSING),
ฉัตรกนก ทุมวิภาค, พ.บ.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย ความแตกฉานด้านสุขภาพ การสนับสนุนทางสังคม ต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลว โดยใช้กรอบแนวคิดความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลวจำนวน 85 ราย ที่มาติดตามรักษา ณ คลินิกโรคหัวใจ โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2554 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยฉบับชุมชน แบบประเมินความแตกฉานด้านสุขภาพสำหรับผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลว แบบวัดการช่วยเหลือทางสังคมแบบพหุมิติ และแบบสอบถามวิถีชีวิตของผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 18 - 79 ปี ($\bar{X}=56.84 \pm 13.94$) โดยร้อยละ 58.8 เป็นเพศหญิง กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 54.1) มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ 47.1 มีความแตกฉานด้านสุขภาพอยู่ในระดับไม่เพียงพอ ความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยเป็นเพียงตัวแปรเดียวที่สามารถทำนายคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลวได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = .651, p < .001$) โดยความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย ความแตกฉานด้านสุขภาพ การสนับสนุนทางสังคม สามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลวได้ร้อยละ 46.8 อย่างมีนัยสำคัญ ($R^2 = .468, p < .001$)

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยเสนอแนะว่าพยาบาลควรมีการประเมินความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลว เพื่อที่จะเข้าใจประสบการณ์ด้านจิตใจของผู้ป่วย และให้การพยาบาลอย่างเหมาะสม ทั้งนี้การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลตนเองอาจช่วยลดความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยและเพิ่มคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลว

คำสำคัญ: ภาวะหัวใจล้มเหลว / คุณภาพชีวิต / ความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย / ความแตกฉานด้านสุขภาพ / การสนับสนุนทางสังคม

THE INFLUENCE OF UNCERTAINTY IN ILLNESS, HEALTH LITERACY, SOCIAL SUPPORT ON QUALITY OF LIFE OF PATIENTS WITH HEART FAILURE

WANIDA HACHUK 5236491 NSAN/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: DOUNGRUT WATTANAKITKRILEART, D.N.S.,
WANPEN PINYOPASAKUL, Ph.D. (NURSING), CHATKANOK DUMAVIBHAT, M.D.

ABSTRACT

This study was predictive correlational research. The objective of this study was to examine the influences of factors related to uncertainty in illness, health literacy, and social support on the quality of life of patients with heart failure by using the uncertainty theory as a conceptual framework. The sample consisted of 85 patients with heart failure, who followed up at the Heart Clinic of Sappasittiprasong Hospital, Ubonratchathani province, during November, 2011. Data were collected through 5 research instruments: a demographic questionnaire; the Mishel Uncertainty in Illness Scale - Community Version; the Assessment of Functional Health Literacy for Patients with Heart Failure; the Multidimensional Scale of Perceived Social Support, and the Minnesota Living with Heart Failure Questionnaire. Data were analyzed by using descriptive statistics, Pearson product's moment correlation coefficient, and multiple regression analysis.

The findings indicated that of the participants aged 18 – 79 years old ($\bar{X}=56.84 \pm 13.94$), 58.8% of them were women. More than half (54.1%) had a moderate level of quality of life, and 47.1% had inadequate health literacy. Uncertainty in illness could predict quality of life with statistical significance at 0.001 ($\beta=.651$), whereas uncertainty in illness, health literacy, and social support had co-predictability towards quality of life of patients with heart failure at 46.8% ($R^2 = .468, p < .001$).

Based on the findings, the author suggests that nurses should assess perceived uncertainty in illness of patients with heart failure in order to understand their psychological experiences and provide proper nursing care. The provision of suitable information about self-care might be used to reduce uncertainty in illness so as to increase their quality of life.

KEY WORDS: HEART FAILURE / QUALITY OF LIFE / UNCERTAINTY IN ILLNESS /
HEALTH LITERACY / SOCIAL SUPPORT

178 pages